

Martin Vrága – posudek bakalářské práce.

Martin Vrága se v jedné části svých obrazů zabývá pocitem úzkosti, strachu nebo dokonce i děsu a hrůzy. Sérii obrazů padajících letadel předjímá jiný obraz s podobným tématem – obraz s dvojicí dívek stojících na schodech nějaké chodby. Je to vzpomínka na scénu z filmu *Shining*. Kdo film nezná nebo si jej už nevybavuje, nevádí. Obraz není v první řadě odkazem na film, ale reprezentuje situaci která vyzařuje zvláštní nejistotu, neurčitost spíše než strach nebo úzkost. Malba svými výtvarnými prostředky téměř neznatelně vytváří výsledný dojem podivné situace. Malé kompoziční vychýlení ze středu, asymetrie a dvojznačnost prvků na pozadí, zaražený, strnulý postoj dívek, jejich nejasné posazení na schody - postavy jakoby levitují těsně nad nimi, neurčitá prázdnota prostoru, to vše vyvolává zvláštní znejistění, očekávání. kterou čtení obrazu vyvolává.

Série padajících letadel na pozadí oblohy s červánky v zapadajícím slunci nepůsobí nijak hrozně. Romanticky laděné oblohy jsou v kontrastu s padajícím letadlem, kdy je jen okamžiky dělí od zániku. Výjevy vypadají téměř idylicky, skoro nevinně, jen jakoby konstatují že kolem prolétá letadlo, a jenom jeho nezvyklá poloha a kouř ohlašuje katastrofu. Takto vyvolaná představa blížícího se nevyhnutelného konce v nás snad může budit hrůzu a zděšení. V momente těsně před katastrofou vypadají snímky přes jejich zřejmý hrůzný obsah v podstatě esteticky a nevinně.. Vizualní dojem na prvním pohledu zakrývá racionální uvědomění si obsahu a tím i vyznění obrazu. Vzpomeňme jen na fotografie „krásného“ výbuchu rakety Apollo.

Druhá série figurálních kompozic Martina Vrágy reprezentuje opačný pól – veselí, uvolněnost, klid, pohodu. Obrazy vycházejí z momentek z party a oslav. Každý obraz z této série však vybočuje jiným směrem, nejen tematicky, ale i zpracováním. Vedle trochu surreálně laděné scény s groteskními detaily postav za okny pokoje nebo snad kupé vlaku? je postavena momentka směřující se dvojice z mejdanu, a figurální kompozice uvolněně rozložené skupiny mladých lidí s poklidnou náladou. Soustředění na čistou barevnou výrazovost je ovšem někde tlumeno nečistými, tupými barvami, které pak vypadají jako špinavé a neorganicky se vyčleňují jako hluchá místa ve výsledném celku. Barevná kompozice není vždy dobře propracovaná, autor trochu nerozhodně pracuje s kombinováním různého stupně stylizace a malířského zpracování. Některé postavy vypadají jako tuhé figuríny s mechanicky malovanými záhyby a faldy na oblečení, barevná modelace obličejů směřující se dvojice je nepřesvědčivá, postrádá prostor. Kontrasty a kombinace objemově pojatých partií s plošně stylizovanými částmi jsou místy nekonekventní. Větší soustředění a práci je třeba věnovat skicám, toto je notorický nedostatek, díky kterému pak jsou malovány obrazy kompozičně od počátku nedobře rozvržené, a pro tyto elementární nedostatky se pak už těžko dají měnit – muselo by se začít znovu.

Martin Vrága se snaží nalézt vlastní charakter a stupeň stylizace realistické malby. Odpoutává se od reálné barevnosti předloh, a pod vlivem specifické barevnosti a výstavby obrazů různých autorů, ke kterým se hlásí, hledá vlastní barevné kompozice a výraz. Jen by to chtělo větší kuráž a nebojácnější, radikálnější vědomou transformaci tohoto procesu.

Hodnotím práci stupněm C.

Tomáš Lahoda, ak.mal.
vedoucí ateliéru Malba I.
FaVU VUT Brno

